

VAAKUNASUUNNITTELUN PERUSTEITA

VAAKUNA - JOKAISEN OIKEUS

Sukututkimuksen lisääntyessä on kiinnostus vaakunoihin kasvanut huomattavasti. Kuitenkin vaakunat koetaan jollakin tapaa vieraiaksi ja etäisiksi. Ajatellaan, että vaakunan saadakseen pitää olla "siniverinen" tai muuten ansioitunut jollakin erityisellä tavalla. Käsitys on virheellinen, nimittäin **kuka tahansa saa suunnitella tai suunnitteluttaa itselleen tai suvulleen vaakunan** Samoin sukuseurat ja erilaiset yhteisöt voivat sen tehdä. Vaakuna on omistajansa kuvallinen eli optinen tunnus, samoin kuin nimi on sanallinen tunnus.

Eurooppalainen heraldiikka syntyi nykyisessä muodossaan n. 1000 - 1100-lukujen taitteessa, keskiajan ritarilaitoksien muotoutuessa. Turnajaiset olivat niitä tapahtumia jotka kehittivät vaakunataiteen suurimpaan kukoistukseensa.

MITÄ PITÄÄ TIETÄÄ VAAKUNAA SUUNNITeltaessa?

Ensimmäinen edellytys on tuntee vaakunan rakenne ja heraldiikan erittäin yksiselitteiset ja tiukat säännöt.

HERALDISET VÄRIT JA VÄRISÄÄNNÖT

Vaakuna voi olla ilman kuvaa, mutta ei ilman väriä! Hyvä vaakuna on vain kaksivärinen. Jos käytetään kolmea väriä, on siihen oltava hyvät perustelut. Vaakunan toisen värin on oltava aina metalliväri, eli kulta tai hopea. Metallivärien lisäksi käytettävät värit ovat: **PUNAINEN, SININEN, VIHRE~ JA MUSTA** .

- * Väri ei saa yhtyä väriin, eikä metalli metalliin.
- * Metallia ei saa asettaa metallin päälle, eikä väriä värin päälle.
- * Yleisten kuvioiden eräät osat, varsinkin eläinten varukset (kieli, hampaat ja kynnet) tai aseistus esitetään sekä kentästä, että kuviosta poikkeavalla värillä.

Vaakunan suunnittelu aloitetaan vaakunakilvestä. Se on ainoa vaakunan osista, jota voidaan käyttää yksinkin. Kilven muotoa ei ole missään määrätty, vaan se voidaan hyvällä

maulla tyyliellä sellaiseksi kuin halutaan.

Vaakunan tunnuskuviot voidaan esittää kolmella eri tavalla:

1. Kilven jaolla
2. Airutkuviolla
3. Yleisellä kuviolla

Lisäksi vaakunan tunnukset voivat olla myös näiden eri mahdollisuuksien yhdistelmiä.

Airutkuviot syntyvät jatkamalla kilven jakoa mitta- ja väripöytäkeinoin. Koro heraldiikassa on murtoviiva jolla kilpi voidaan myöskin jakaa. Koroille on ominaista että niiden kuviointi on tasasuhainen kummaltakin puolelta katsoen.

Tehtiinpä vaakuna millä tavalla tahansa on kuitenkin huomioitava, että vaakuna on parhaimmillaan yksinkertainen ja iskevä.

Vaakunakilven aiheperusteeksi voidaan asettaa vaikkapa nimi. Tehdään vaakuna nimeen viittaavaksi ns. puhuvaksi vaakunaksi. Heraldisessa suunnittelussa tulee pyrkiä yleispätevyyteen ja logiikkaan. Heraldisten kuvioiden tulee olla luonteenomaisia, ei luonnonmukaisia.

Vaakunasta tehdään aina vaakunaselitys eli heraldinen selitys. Vaakunan kuvaaminen perustuu aina tähän selitykseen. Heraldisella selityksellä ilmaistaan vaakunan värit ja kuviosisältö siten, että se pystytään piirtämään samanlaisiksi alkuperäistä kuvaa näkemättä.

Valmis vaakuna kannatta rekisteröidä Suomen Heraldisen Seuran ylläpitämään vaakunarekisteriin. Silloin saadaan tae siitä, että vaakuna on heraldisesti moitteeton ja säilyy henkilön tai suvun tunnuksena ikuisesti.

Vaakunan suunnittelua ja rekisteröintiä koskeviin kysymyksiin vastaan mielelläni. Parhaiten yhteyden saa puhelimitse tai osoitteesta:

SUOMEN HERALDIKKAKESKUS

Harri Rantanen

harri.rantanen@vaakunat.fi

0500 627 907

WWW.VAAKUNAT.FI